

MICHA BASIC

VERBINDING TUSSEN LOKAAL EN MONDIAAL

Micha Nederland →

Micha Basic laat je proeven aan de Michacursus. Micha Basic bevat zes modules. Elke module behandelt een aspect van het Michathema goed doen en recht doen. Centraal staan de rollen van rentmeester en naaste alsmede de woorden barmhartigheid, gerechtigheid en duurzaamheid. Veel christenen verlangen ernaar om deze begrippen meer en meer in praktijk te brengen. Micha Basic biedt materiaal aan hen die eens willen ruiken aan deze thema's. Om daadwerkelijk stapsgewijs een meer diaconale en/of duurzame levenshouding te ontwikkelen bevelen we de Michacursus aan. De Michacursus biedt een uitgebalanceerd programma volgens een zorgvuldig bepaalde opbouwlijn, waarmee een ontwikkelproces in gang wordt gezet. Die ontwikkellijn vind je niet in Micha Basic.

De zes Micha Basic-modules zijn bedoeld om los van elkaar te gebruiken. Er is niet een bepaalde volgorde in de modules aangebracht. De bedoeling van Micha Basic is een handreiking te doen aan hen die met een groep of kerkgemeenschap zich willen verdiepen in (een aspect van) het Michathema, als opstapje naar het volgen van de Michacursus. Ook kunnen de Micha Basic-modules worden gebruikt als verdiepingsmateriaal bij de Michacursus.

De zes modules hebben als doel bewustwording van de nood in de wereld en van wat ieder mens concreet in zijn eigen leven goed kan doen en recht kan maken. Daarbij maken we de koppeling tussen mondiale problemen en de eigen leefwereld zichtbaar en concreet. Bovendien stellen we enkele kritische vragen over de Michacursus aan de orde. Deze kunnen een rol spelen bij het besluit al dan niet een Michacursus te starten.

In de zes modules wordt gewerkt met verschillende werkvormen. Het is mogelijk om alleen dat te gebruiken wat voor de eigen situatie relevant of aantrekkelijk lijkt en dit eventueel aan te vullen met eigen ideeën. Kortom, dit materiaal staat geheel ten dienste van jou. Je kunt gebruiken wat je bevalt en laten liggen wat je minder relevant lijkt.

Micha Basic

INHOUD | VERBINDING TUSSEN LOKAAL EN MONDIAAL

1. Nood en onrecht in de wereld

- 1.1 Ver van mijn bed?
- 1.2 Kijk eens om je heen
- 1.3 Foto-paren

2. 'Omzien' in de bijbel

- 2.1 De ernst van de zaak inzien
- 2.2 We hebben het niet gezien

3. Ver weg én dichtbij

- 3.1 Millenniumdoelen
- 3.2 Fair in de plaats van unfair

Bijlagen

1. NOOD EN ONRECHT IN DE WERELD

1.1 Ver van mijn bed?

Soms kun je het gevoel krijgen dat het onrecht in de wereld zo complex is. En dat er zulke grote belangen een rol spelen, waar je als individu geen invloed op lijkt te hebben. Wij hebben een hoge welvaart en het lijkt alsof wij niet echt te maken hebben met de nood en het onrecht in de wereld. De slachtoffers van de ongelijkheid leven overwegend in andere werelddelen en daardoor worden wij niet dagelijks met hun leed geconfronteerd.

De wereldproblematiek lijkt ver weg en complex.

Maar is het dat ook daadwerkelijk?

Welke signalen zijn er in onze directe leefomgeving en in ons dagelijks bestaan?

Dit YouTube-filmpje helpt om de dingen wat overzichtelijker te maken. Bekijk het filmpje met elkaar en bespreek wat het met ieder doet.

http://www.youtube.com/watch?v=Jf-_bagWwcg&feature=fwrel

1.2 Kijk eens om je heen

Verdeel de deelnemers in tweetallen. Geef de tweetallen de volgende opdracht:

Neem vijf minuten de tijd om eens kritisch om je heen te kijken. Welke dingen zie je in je directe omgeving waarin de verbinding tot uiting komt tussen enerzijds het product dat je hier en nu ziet en anderzijds de nood en het onrecht in de wereld? Schrijf zoveel mogelijk producten op.

Bespreek plenair wat de deelnemers zien en hoe de verbinding is te maken tussen het hier en nu enerzijds en de nood en het onrecht in de wereld anderzijds.

Denk aan: koffie, thee, chocola, katoen (oneerlijke internationale prijzen, slechte arbeidsomstandigheden), ongecertificeerd hout (bomenkap, verdwijnen van biodiversiteit, toenemende droogte), vleesconsumptie (CO-2 uitstoot, voedseltekort ivm graanproductie voor diervoeding, waterschaarste), bloemen (arbeidsomstandigheden, lage internationale prijzen) et cetera.

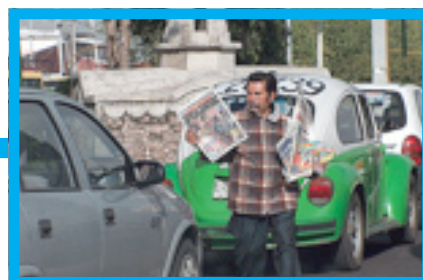
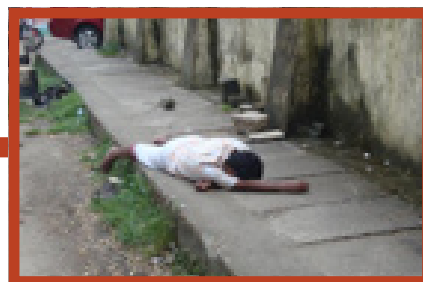
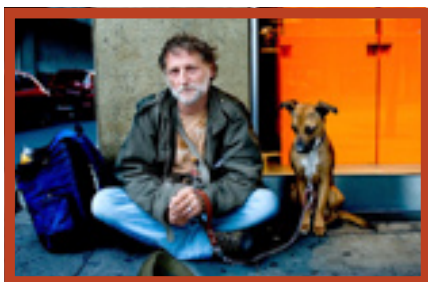
Van U is de aarde, God,
en dus van ons allen samen,
in noord en zuid,
in oost en west;
houd de onrust in ons levend
dat wij deel uitmaken
van een minderheid
die op kosten van de schepping
zicht te goed doet
aan wat Gij bestemd hebt
voor alle mensen, en maak ons bereid
te leren
ons leven zo te herzien
dat wat wij het onze noemen
ook ten goede komt
aan de meerderheid
die minder heeft.

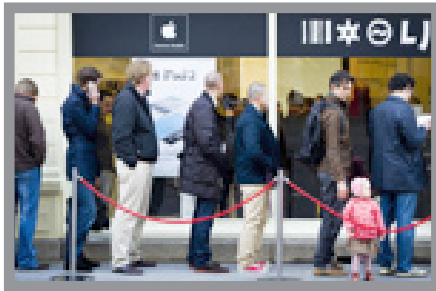
O God, geef ons de moed
in verzet te komen
wanneer mensen bekneld raken
en de samenleving aangetast wordt
door wat niet te rechtvaardigen is;
help ons vol te houden
dat armoede onrecht is
en dat wij allen verarmen
als mensen onder ons tekort komen;
breng ons te binnen
dat gerechtigheid een prijs heeft
en dat van ons gevraagd wordt die prijs
ook te betalen.

Uit: Dienstboek 1

1.3 Foto-paren

De bijgevoegde foto's vormen een paar van een probleem dat zowel wereldwijd als in Nederland speelt.

Druk de foto's op A4-formaat af. Verdeel de deelnemers in twee groepen (of meer) groepen. Geef de ene groep een foto die gaat over het probleem dat wereldwijd speelt en de andere groep de bijbehorende foto uit de Nederlandse situatie. Laat de groepen bij hun eigen foto éérs associëren en opmerkingen schrijven naar aanleiding van de vragen:

- 1 Wat zie je?
- 2 Wat denk je?

Laat de groepen bij hun eigen foto vervolgens nadenken over de vraag:

- 3 Wat zou je kunnen doen om de situatie te verbeteren?

Laat de groepen plenair hun foto toelichten.

Bespreek de opmerkingen en de verbeteringsuggesties bij de wereldwijde en de Nederlandse foto's.

- 4 Wat zijn de verschillen? Wat valt je op?

2. 'OMZIEN' IN DE BIJBEL

2.1 De ernst van de zaak inzien

Lees met elkaar Marcus 14 vers 32 tot en met 42:

Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en hij zei tegen zijn leerlingen: 'Blijven jullie hier zitten, terwijl ik ga bidden.' Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden en zei tegen hen: 'Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier waken.' Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat dit uur zo mogelijk aan hem voorbij mocht gaan. Hij zei: 'Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg. Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt.' Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.' Weer ging hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. Toen hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze hem moesten antwoorden. Toen hij voor de derde maal terugkwam, zei hij tegen hen: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is zover: het ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die me uitlevert, is al vlakbij.'

Besprek met de deelnemers wat je leest in dit bijbelgedeelte. ¹

Jezus is met zijn leerlingen in Getsemane. Hij voelt de druk en de angst van wat hem de komende uren te wachten staat. Jezus zoekt de concrete steun van zijn leerlingen die hij vraagt om te blijven waken. Ook zoekt Jezus steun bij zijn vader door te bidden. Drie keer komt Jezus terug bij zijn leerlingen en dan blijkt dat ze in plaats van te waken in slaap zijn gevallen. Drie keer geven ze niet de steun die Jezus nodig heeft. Het lukt de leerlingen niet om te waken met de Heer op het moment dat het erom spant. Het lijden van Jezus ontgaat ze. Ze zien de ernst van de zaak niet in. Het is niet zo verwonderlijk dat de leerlingen in slaap vielen. Ze hadden de hele avond gegeten en gedronken. Logisch dat ze indutten dus. Overdaad maakt ons minder scherp. Onze geest is vaak ook gewillig, maar de welvaart van onze tijd maakt ons zwak. Met een volle maag dut je in. Door te leven in welvaart en overvloed, zie je de armoe en schaarste niet. Je ziet de ernst van de zaak dan niet in.

Besprek met de deelnemers de volgende vragen:

1. Wil je je bewust zijn en blijven van onrecht in de wereld? Wil je blijven waken? Waarover?
2. Waarvoor wil jij wakker blijven en bidden dat je niet in beproeving komt?

2.2 We hebben het niet gezien

Lees met de deelnemers Matteüs 25 vers 32 tot en met 46:

Wanneer de Mensenzoon komt, omstraald door luister en in gezelschap van alle engelen, zal hij plaatsnemen op zijn glorierijke troon. Dan zullen alle volken voor hem worden samengebracht en zal hij de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt; de schapen zal hij rechts van zich plaatsen, de bokken links. Dan zal de koning tegen de groep rechts van zich zeggen: "Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. Want ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op, ik was naakt, en jullie kleedden mij. Ik was ziek en jullie bezochten mij, ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe." Dan zullen de rechtvaardigen hem antwoorden:

¹ Bespreking bijbelgedeelte is naar aanleiding van Jaap van der Windt

“Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en u te drinken gegeven? Wanneer hebben wij u als vreemdeling gezien en opgenomen, u naakt gezien en gekleed? Wanneer hebben wij gezien dat u ziek was of in de gevangenis zat en zijn we naar u toe gekomen?” En de koning zal hun antwoorden: “Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan.” Daarop zal hij ook de groep aan zijn linkerkant toespreken: “Jullie zijn vervloekt, verdwijn uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen. Want ik had honger en jullie gaven mij niet te eten, ik had dorst en jullie gaven me niet te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen mij niet op, ik was naakt en jullie kleedden mij niet. Ik was ziek en zat in de gevangenis en jullie bezochten mij niet.” Dan zullen ook zij antwoorden: “Heer, wanneer hebben wij u hongerig gezien of dorstig, als vreemdeling of naakt, ziek of in de gevangenis, en hebben wij niet voor u gezorgd?” En hij zal hun antwoorden: “Ik verzeker jullie: alles wat jullie voor een van deze onaanzienlijken niet gedaan hebben, hebben jullie ook voor mij niet gedaan.” Hun staat een eeuwige bestraffing te wachten, de rechtvaardigen daarentegen het eeuwige leven.’

Besprek met de deelnemers wat je leest in dit bijbelgedeelte.

Jezus spreekt hier in een beeld, een metafoor. Wanneer de koning terugkomt in zijn macht en heerlijkheid, dan zullen alle mensen voor hem worden gebracht en onderscheidt hij twee groepen mensen. De rechtvaardige mensen mogen aan zijn rechterhand zitten. Zij hebben zich over hem ontfermd toen hij honger en dorst had, als vreemdeling nergens terecht kon, geen kleren had, ziek was of gevangen zat. Aan zijn linkerhand zitten de andere mensen, degenen die niet voor hem zorgden.

Wat opvalt is dat beide groepen mensen zich verbazen over het oordeel van de koning. Zij herinneren zich beiden niet dat zij hem zo hebben gezien. De rechtvaardigen hebben hem niet zo gezien, omdat ze zich zouden hebben ontfermd over elk mens die het nodig had. Voor hen is het schijnbaar zo logisch dat ze dit doen, dat ze het zonder aanzien des persoons doen. De anderen hebben het niet gezien omdat ze geen aandacht hadden, het niet tot zich lieten doordringen wat ze zagen, wellicht alleen met zichzelf bezig waren.

We ontmoeten Jezus in wie honger of dorst heeft, ziek is of een vreemdeling. Als onze levensstijl deze mensen benadeelt, benadelen we Jezus. Onze levensstijl heeft gevolgen voor onze naasten elders in de wereld.

Besprek met de deelnemers de volgende vragen:

1. Welke dingen doe jij voor je naasten, die voor jou zó logisch zijn dat je er zelf nauwelijks bewust van bent?
2. Voor welke dingen sluit je nog maar liever je ogen? Wie benadeelt je daarmee?

3. VER WEG ÉN DICHTBIJ

3.1 Millenniumdoelen

In het jaar 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen afgesproken om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. In de bijlage worden de acht millenniumdoelen beschreven.

Deel de bijlage uit onder de deelnemers. Neem met elkaar de acht millenniumdoelen door. Bespreek plenair of in kleine groepjes de volgende vragen:

1. Weet jij wat er op het gebied van de millenniumdoelen al wordt gedaan door binnen de gemeente?
2. Waar liggen kansen om nog meer bij te dragen?
3. Hoe kan worden aangesloten op activiteiten die in de buurt, dorp of stad al gebeuren?

3.2 Fair in de plaats van unfair

Leg op een tafel een aantal fairtrade producten, bijvoorbeeld chocoladerepen, thee, koffie, bananen, rijst, hagelslag, pinda's, sinaasappelsap et cetera. Nodig de deelnemers uit om een product van de tafel te pakken. Iets dat ze lekker vinden en zeker zullen gaan opeten of opdrinken. Er is één voorwaarde: je mag alléén iets mee nemen van de tafel als je jezelf voorneemt om vanaf nu dit product telkens te kopen in plaats van het oude unfaire product.

Je hebt via deze Micha Basic-module geproefd aan het Michathema. Wanneer je ernaar verlangt een meer diaconale en/of duurzame levenshouding te ontwikkelen, kun je nu overwegen de Michacursus te volgen. De Michacursus is een cursus van zeven bijeenkomsten waarin je ontdekt hoe waardevol het is om te groeien in je betrokkenheid op mensen en je zorg voor de schepping. Het doet ertoe wat jij doet. Jouw omgang met het milieu, jouw gedachten over kwetsbare mensen in de samenleving, de spullen die je koopt, het voedsel dat je eet, het doet ertoe. Want jij kunt het verschil maken. Het verschil tussen verbondenheid en eenzaamheid, tussen duurzaamheid en uitputting. Het verschil tussen helpen en aan het lot overlaten. De Michacursus helpt jou om je betrokkenheid op de mensen met wie en de wereld waarin je leeft vorm en inhoud te geven.

Door de Michacursus:

- denk je na over wat God in de Bijbel bedoelt met recht doen,
- ontdek je dat God jou in de Bijbel oproept tot dienstbetoon en het bestrijden van onrecht,
- krijg je handvatten om iets te doen dat bij jou past en waarmee jij bijdraagt aan een betere samenleving,
- ontdek je hoe zinvol en leuk het is om (met een groep) iets te betekenen voor iemand die of iets dat hulp nodig heeft.

De Michacursus is een cursus waarin je merkt dat plezier hebben en genieten en waardevol bezig zijn bij elkaar horen. De basisgedachte is dat je vanuit het genieten van alles dat je ontvangt wilt komen tot delen met anderen.

Zie voor meer en praktische informatie over de Michacursus: www.michacursus.nl

Extra informatie

BIJLAGEN

Millenniumdoelen

In het jaar 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen afgesproken om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. De hierna genoemde acht concrete doelstellingen zijn in VN-verband vastgelegd. IN 2015...

Millenniumdoel 1 | De armoede halveren en minder mensen honger

Het aantal mensen dat in extreme armoede leeft, is in 2015 ten minste voor de helft teruggebracht ten opzichte van 1990. Extreme armoede betekent dat iemand minder dan een dollar per dag te besteden heeft. In 1990 moesten 1,2 miljard mensen wereldwijd zien te overleven met minder dan een dollar per dag. In 2015 moet dit dus zijn teruggebracht tot de helft: 600 miljoen.

Millenniumdoel 2 | Iedereen naar school

Onderwijs is een basisrecht. Toch gaan er wereldwijd 104 miljoen kinderen niet naar school, en is 1 op de 6 mensen analfabeet. In ontwikkelingslanden is het percentage kinderen dat niet naar school gaat 20%. Goed onderwijs is van groot belang voor de bestrijding van armoede. In 2015 moeten alle kinderen in alle landen basisonderwijs volgen.

Millenniumdoel 3 | Mannen en vrouwen gelijkwaardig

In 2015 moeten mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn en als zodanig worden behandeld. Mannen en vrouwen hebben formeel dezelfde rechten. Dit is vastgelegd in internationale mensenrechten-verdragen. In de praktijk blijkt echter dat vrouwen veelal worden gediscrimineerd en achtergesteld.

Millenniumdoel 4 | Minder kindersterfte

Het aantal kinderen dat in ontwikkelingslanden voor de vijfde verjaardag overlijdt moet in 2015 met tweederde zijn teruggebracht ten opzichte van 1990. Wereldwijd sterven ruim 10 miljoen kinderen voor hun vijfde levensjaar. In Afrika zijn dat ongeveer 1 op de 5 kinderen, in Nederland 1 op de 200.

Millenniumdoel 5 | Verbeteren van de gezondheid van moeders

Jaarlijks overlijden meer dan een half miljoen vrouwen aan de gevolgen van hun zwangerschap. In de millenniumdoelen is vastgelegd dat moedersterfte in 2015 met driekwart moet zijn teruggebracht ten opzichte van 1990. Om dit te kunnen realiseren zijn reproductieve en seksuele rechten voor vrouwen essentieel.

Millenniumdoel 6 | Bestrijding van hiv/aids, malaria en andere dodelijke ziektes

Voor het jaar 2015 moet de verspreiding van aids, malaria en andere dodelijke ziektes zijn gestopt. Wereldwijd zijn er 39 miljoen mensen besmet met het hiv/aids-virus. Het grootste deel daarvan, 25 miljoen mensen, leeft in Sub Sahara Afrika. In deze regio is aids de belangrijkste doodsoorzaak. Een andere veel voorkomende doodsoorzaak in Afrika is malaria, namelijk 90% van de 1 miljoen malaria-slachtoffers per jaar.

Millenniumdoel 7 | Bescherming van het milieu

Iedereen heeft schoon drinkwater en minder mensen leven in sloppenwijken. Meer mensen leven in een duurzaam milieu in 2015 door het integreren van duurzame ontwikkeling in nationaal beleid en halvering van het aantal mensen zonder toegang tot veilig drinkwater. Voor 2020 zijn de levens-omstandigheden van ten minste 140 miljoen bewoners van krottenwijken aanzienlijk verbeterd.

Millenniumdoel 8 | Eerlijk handelssysteem

Toegang tot betaalbare medicijnen, minder schulden voor ontwikkelingslanden. De eerste zeven millenniumdoelen gaan over het verbeteren van de situatie in ontwikkelingslanden. Het achtste millenniumdoel gaat over wat de rijke landen moeten doen of veranderen om de millenniumdoelen te kunnen realiseren. Voorbeelden zijn het maken van afspraken over goed bestuur, de ontwikkeling van een eerlijk handelssysteem en het vinden van een oplossing voor het schuldenvraagstuk.